

Aanvulling/actualisering op het ruimtelijk functioneel Programma van Eisen Universiteitsbibliotheek Binnenstad

Ten behoeve van het ontwerp van de universiteitsbibliotheek op BG 13-14 is op 27 juni 2013 het PvE vastgesteld.

Als gevolg van de gewijzigde planvorming en ontwikkelingen in de UvA als in wetenschappelijke bibliotheken is het ruimtelijk functioneel programma geactualiseerd¹. De ruimtelijk, de vraag naar ruimtes en meters is niet gewijzigd ten opzichte van 2013.

---

¹ Vastgesteld in de projectgroep Binnenstad en MT Bibliotheek, september/oktober 2016

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
2.	Ambitieniveau gebouw UB Binnenstad	3
2.1	Bezoekers	4
2.2	Bezettingsgraad	4
2.3	Bibliotheek als Learning Centre.....	5
3.	Taken en verantwoordelijkheden Bibliotheek.....	5
3.1	Informatiecentrum en collecties	6
3.2	Studiecentrum	8
3.3	Ontmoetingscentrum	10
3.4	Onderwijslocatie.....	11
3.5	Kantoor/Werkplek.....	13
4.	Ruimtelijke relaties en dubbelgebruik	14

1. Inleiding

De UvA concentreert haar huisvesting op 4 verschillende campuslocaties, waar wetenschappelijke disciplines samengebracht worden.

Iedere campus van de UvA heeft een centrale ontmoetingsplaats. Een plek waar studenten en medewerkers elkaar vanzelf tegenkomen; een natuurlijk startpunt voor allerlei activiteiten.

Faculteiten en andere eenheden creëren daarnaast op de locatie(s) een eigen sfeer en identiteit. De identiteit van de campus wordt bepaald door de optelsom van gebouwen met hun functies en voorzieningen ten behoeve van onderwijs en onderzoek.

Voor het universiteitskwartier wordt de bibliotheek de centrale ontmoetingsplaats. Een universiteitsbibliotheek is bij uitstek in staat betekenis te geven aan de functie van het elkaar ontmoeten, onder andere omdat ze vele zo niet alle universitaire disciplines onder haar dak herbergt. Die interdisciplinariteit wordt weerspiegeld in de collectie, services en de medewerkers. De bibliotheek biedt een inspirerende omgeving en is de interdisciplinaire *knowledge hub* die samenwerking en *community* vorming faciliteert en derhalve een visitekaartje is voor de gehele UvA.

2. Ambitieniveau gebouw UB Binnenstad

De nieuwe bibliotheek zal een modern en uitnodigend gebouw zijn met collecties en voorzieningen voor onderwijs, leren, ontmoeting en kennisuitwisseling, die zich kan meten met internationale voorbeelden als [Helsinki](#), [Edinburgh](#) of [Leipzig](#). De UB Binnenstad wordt het hart van het universiteitskwartier. De bibliotheek met mogelijk een 24/7 openstelling, is een hub waar studenten en medewerkers leren, werken en verblijven. Interactie met de stad is een onlosmakelijk onderdeel van het academische leven, zeker voor de geesteswetenschappen. In de UB Binnenstad zal daarom ruimte zijn voor kleine congressen/ symposia, lezingen, discussies en presentaties.

Het verbeteren en moderniseren van de bibliotheekfaciliteiten op universiteitscampussen is een internationale trend. De traditionele bibliotheek -gekenmerkt door vooral boekenkasten en stilte- verandert in een bibliotheek die informatie en services verstrekt, waar studenten vele uren per dag leren. Eigentijdse universiteitsbibliotheken geven hun studenten en medewerkers toegang tot kennis, maar stellen hen ook in staat om die kennis tot zich te nemen en uit te wisselen in *een inspirerende omgeving*.

Multifunctioneel gebruik is een belangrijk element voor het gehele universiteitskwartier en het gebouw UB Binnenstad in het bijzonder. Het indelingsconcept van de nieuwe UB Binnenstad moet flexibiliteit in het gebruik mogelijk maken. Het gebouw UB Binnenstad moet meer zijn dan een verzameling van gebruiksfuncties en als zelfstandig opererend gebouw kunnen functioneren. In dit gebouw, dat het centrale ontmoetingspunt van het universiteitskwartier wordt, zullen kenmerken en kernwaarden van de UvA tot uitdrukking komen. De medewerkers van de UvA verzorgen academisch onderwijs voor de voorhoede van morgen, verrichten baanbrekend (fundamenteel) wetenschappelijk onderzoek en vertalen deze kennis naar relevante maatschappelijke toepassingen.

De UvA biedt onderzoekers de ruimte en de faciliteiten die nodig zijn voor vernieuwend en interdisciplinair onderzoek. De UvA stimuleert een innovatieve omgeving en heeft een grote impact op de samenleving.

Het gebouw zal bijdragen aan de gemeenschapsvorming van studenten, docenten, wetenschappers en overige medewerkers van de UvA en uiting geven aan de functie en de gebruikers. Het geheel moet

resulteren in een duidelijk herkenbaar en duurzaam concept. In het ontwerp ligt de nadruk op functionaliteit, flexibiliteit en ruimtelijke beleving in de context van een ambitieuze research universiteit die trots is op haar internationale rankings.

De UB zal in de binnenstad gehuisvest zijn op twee locaties: De UB Binnenstad en de Oude Turfmarkt (Bijzondere Collecties & Allard Pierson Museum). Dit PvE heeft enkel betrekking op de UB Binnenstad. De relatie tussen de twee gebouwen vormen de dienstverlening en de evenementen gericht op UvA en stad die in afstemming tussen beide locaties worden georganiseerd.

2.1 Bezoekers

De UvA verzorgt research-intensief onderwijs voor een brede groep studenten - ongeacht hun afkomst, achtergrond of overtuiging - en bereidt hen daarmee voor op de mondiale arbeidsmarkt.

Het gebouw straalt openheid uit en is goed toegankelijk. De 'blik' van het gebouw UB Binnenstad is duidelijk naar buiten gericht, betrokken bij de omgeving en het universiteitskwartier als geheel. De doelstelling: "een aantrekkelijke locatie en gebouw met een eigen identiteit" is van essentieel belang; het gebouw zal de cohesie tussen studenten en wetenschappers bevorderen (de vorming van een 'community of learners²'); het gebouw dient serieus studeren en onderzoek (excellentie) te bevorderen. Ook vinden er activiteiten plaats die de binding met de stad versterken en biedt de bibliotheek als grote universiteitsbibliotheek met een omvangrijke collectie diensten aan de burgers van Amsterdam en Nederland. De bibliotheek verbindt met erfgoed, cultuur en geschiedenis door haar collecties en activiteiten en diensten.

Last but not least is de bibliotheek een plaats waar toekomstige studenten kennis kunnen maken met een academische interdisciplinaire omgeving.

De Faculteit der Geesteswetenschappen (FGw) -met gelieerde wetenschappelijke instituten- omvat ruim 7.000 studenten en ongeveer 700 fte docenten, onderzoekers en ondersteunend personeel. De faculteit heeft een breed aanbod van opleidingen: niet alleen een waaier van gevestigde en eerbiedwaardige disciplines - zoals vreemde talen, Nederlands, geschiedenis, de kunstwetenschappen, archeologie, religiestudies en wijsbegeerte - maar ook jonge, pionierende vakgebieden - zoals nieuwe media, digital humanities, conservering en restauratie en nog veel meer:

- Landelijk profileert de FGw zich met een breed onderwijsaanbod, in de traditie van de klassieke brede universiteit.
- Tegelijkertijd streeft de FGw naar vernieuwing door vooruitstrevend onderzoek, intensieve samenwerking en interdisciplinariteit.
- Bovendien richt de faculteit zich op de internationalisering en de uitbreiding van het Engelstalig onderwijs.

De studenten en medewerkers van de FGw zijn weliswaar de primaire doelgroep van de bibliotheek, maar ook andere bezoekers, zoals studenten van andere faculteiten of universiteiten, Hogeschool van Amsterdam, KNAW-instituten en externe relaties en overige geïnteresseerden, zullen ruim gebruik maken van de bibliotheek.

2.2 Bezettingsgraad

Het gebouw wordt op basis van het PvE studieplaatsen³ gedimensioneerd op 1.000 gelijktijdige student/wetenschapper bezoekers, 150 bezoekers van de onderwijs-/vergaderuimtes en de

---

² https://nl.wikipedia.org/wiki/Community_of_learners

³ PVE Studieplaatsen 1.5

aanwezigheid van maximaal 100 medewerkers/bezoekers die voor langere tijd in de bibliotheek verblijven. Daarnaast zullen er ook nog kort verblijvende bezoekers zijn die boeken afhalen of die gebruik maken van bijvoorbeeld de UB- kantine.

2.3 Bibliotheek als Learning Centre

Het concept ‘wetenschappelijke bibliotheek’ is de afgelopen 20 jaar veranderd. In deze tijd van internet en digitalisering is de campus en het leren en werken in de bibliotheek is nog immer de norm voor studenten. Deze ‘herontdekking’ van de bibliotheek heeft tot een enorme populariteit van deze voorziening gezorgd. Bibliotheken zijn gegroeid, bieden een steeds breder servicepakket. Nationaal en internationaal hebben de meeste research universiteiten hun bibliotheken vernieuwd en/of uitgebreid. Bibliotheken profileren zich d.m.v. digitale collecties met bijbehorende (web)diensten en aantrekkelijke leer-, werk-, en verblijfsomgevingen.

Ook in de geesteswetenschappen neemt het gebruik van informatietechnologie en van elektronische bronnen en databases sterk toe. De beschikbaarheid van databases en digitale informatie leidt ertoe dat de wetenschappelijk onderzoeker, maar ook de student, steeds meer niet-plaatsgebonden activiteiten kan uitvoeren en minder frequent dan vroeger voor het raadplegen van materiaal de bibliotheek zal bezoeken. Toch kan de functie van de universiteitsbibliotheek niet worden onderschat. Die functie van kennis delen en beschikbaar stellen wijzigt niet, maar krijgt andere vormen en gebruik: digitalisering creëert bijvoorbeeld weer vraag naar hardcopy documenten.

3. Taken en verantwoordelijkheden Bibliotheek

Als grootste universiteitsbibliotheek van Amsterdam en Nederland heeft de UB een belangrijke rol in het bewaren en beschikbaar stellen van wetenschappelijke en cultuurhistorisch belangrijke (bron)documenten.

De belangrijkste taken van de UB in de komende tien jaar zijn:

- Toegang bieden aan medewerkers en studenten tot gedrukte en digitale informatie (journals, databases, e-books), het laatste veelal op basis van licenties.
- Beschikbaar stellen van studieplaatsen en ondersteunen van ‘lang verblijf’, het faciliteren van leren en onderwijs en andere faciliteiten in de vorm van “learning centres” op diverse locaties.
- Ondersteuning van onderwijs: cursussen informatievaardigheden; individueel advies aan docenten en Studenten; digitale readers; rechtenmanagement; open leermiddelen; en digitale leer- en werkomgeving (DLWO).
- Ondersteuning van onderzoek: selectie en verwerking van informatie in onderzoek; beheer van research data; toegankelijk maken van onderzoekoutput (rapporten, artikelen, data); ondersteuning digitale publicaties (dissertaties, proceedings, journals, databases) en bevorderen van open access.
- Beheer en beschikbaarstelling van de collectie gedrukte werken, grotendeels vanuit het IWO-depot, in samenwerking en overleg met andere bibliotheken in Nederland.
- Beheer, beschikbaarstelling en promotie van UvA Erfgoed, met inbegrip van digitalisering van de collecties.

De aantrekkingskracht van de universiteitsbibliotheek wordt, ook in de toekomst, gevormd door de wijze waarop de taken en hoofdfuncties worden vormgegeven en vertaald in de ruimten van het bibliotheekgebouw.

De volgende hoofdfuncties worden voor de UB Binnenstad onderscheiden, samengevat handelt het om: leren, ondersteuning bieden aan onderwijs en onderzoek en ontmoeten en hierdoor samenwerking en interactie faciliteren en stimuleren:

- **Informatiecentrum en collecties** waar zoeken naar (primair wetenschappelijke) informatie plaatsvindt en waar het lenen en raadplegen van de collecties gebeurt.
- **Studiecentrum** waar alleen of in groepen en met gebruikmaking van diverse informatiemiddelen (computers, boeken, audio, video) kan worden gestudeerd, samengewerkt en onderzocht, ondersteund door de bibliotheekmedewerkers.
- **Ontmoetings- en communicatiecentrum** waar contact tussen studenten onderling, tussen student/docent en tussen de docenten onderling wordt gestimuleerd en waar ruimte is voor bijeenkomsten/evenementen.
- **Onderwijslocatie** waar (research intensief) onderwijs gegeven kan worden in bijvoorbeeld de onderwijszalen, de bronnenkamers, de werkgroep ruimtes of de grotere vergader- en studieruimten.
- **Kantoor-/werkplek** waar medewerkers van de bibliotheek dagelijks diverse werkzaamheden kunnen uitvoeren.

3.1 Informatiecentrum en collecties

In de UB Binnenstad komt 7 km¹ collectie in open opstelling (waarvoor 9 km¹ planklengte nodig is) aansluitend op de vraag van de FGw. De noodzakelijke omvang van de open opstelling zal de komende jaren mogelijk afnemen, maar de gedrukte collectie blijft voor geesteswetenschappen van essentieel belang voor de kwaliteit van onderwijs en onderzoek. Zowel vanuit de staf als vanuit de studenten van de FGw wordt erop aangedrongen dat collecties in ruime mate in open opstelling beschikbaar blijven: "de bibliotheek als laboratorium voor de geesteswetenschappen".

De mate waarin de open toegankelijke opstelling van belang is voor een bepaalde wetenschapsdiscipline is verschillend. In tegenstelling tot voor bijvoorbeeld de bètawetenschappen geldt voor de geesteswetenschappen dat het gedrukte boek nog steeds de belangrijkste vorm van wetenschappelijke uitwisseling is, dat het gedrukte boek zelf object (bron) is van onderwijs en onderzoek (denk aan letterkunde, geschiedenis, wijsbegeerte) en dat deze informatie minder dan in andere wetenschapsgebieden 'verouderd'. De digitalisering bij de geesteswetenschappen loopt niet voorop. Een snelle transitie naar e-only, zoals bij de tijdschriften in de exacte wetenschappen heeft plaatsgevonden, is niet waarschijnlijk bij de geesteswetenschappen.

Typen ruimten voor gebruik collecties

- Toegankelijke (open opgestelde) collecties
- Tijdelijke opslag collectie
- Expeditie
- Zelfbedieningsuitleen

Toegankelijke collecties

Op de collectieafdelingen zullen boeken worden opgesteld die bezoekers kunnen inkijken of lenen. Er wordt uitgegaan van plaatsing van 7 km¹ gedrukte boeken en tijdschriften in open opstelling waarvoor 9 km¹ boekenplank gerealiseerd moet worden.

De open toegankelijke collecties ondersteunen het actuele onderwijs en onderzoek van de FGw en spelen in op veranderingen in onderwijsaanbod en onderzoekszwaartepunten. Zij nodigen uit tot oriëntatie en browsen, waarbij ter plaatse ook directe verbindingen worden gelegd met de digitale collecties. Hun plaatsing benadrukt het belang van de monografie in het geesteswetenschappelijk

onderwijs en onderzoek en creëert tegelijkertijd een omgeving die uitnodigt tot studie, informatieverwerking, en –uitwisseling.

De afdelingen ademen een sfeer van rust uit. De lay-out en de inrichting van de collecties in open opstellingen is aantrekkelijk. Deze ruimten zijn open, zonder tussenwanden, met goede en gemakkelijk te vinden verticale verbindingen. De collecties worden gerangschikt via een uniforme classificatie, en zijn onder te verdelen in een groot aantal interessegebieden, te weten:

ACASA

Filosofie

Geschiedenis, Europese studies en Religiewetenschappen (GER)

Kunst –en Cultuurwetenschappen

Literatuur en Taalwetenschap

Mediastudies

Moderne vreemde talen en culturen

Neerlandistiek

De collectie wordt geplaatst volgens het internationale plaatsingssysteem LCC. Bij plaatsing van de collectie wordt rekening gehouden met 20% schuifruimte, ruimte voor raadpleging van de digitale en ruimte om boeken neer te leggen en in te zien. De collectie is op een overzichtelijke manier geplaatst. Dit houdt in dat de rubrieken uit de LCC-methode zo veel mogelijk bij elkaar worden geplaatst, in dezelfde ruimte. Duidelijke bewegwijzering en een overzichtelijke plaatsing dragen bij aan een positieve ervaring van de bezoeker.

Collectieruimtes moeten zodanig zijn ingericht, dat zij in de toekomst gemakkelijk getransformeerd kunnen worden naar een andere functie. De bibliotheek voorziet in de toekomst dat de omvang van de fysieke collectie mogelijk verder afneemt. Collectieruimtes moeten daarom geschikt zijn om in te richten als bijvoorbeeld studieruimte.

Tijdelijke opslag collectie

De gehele magazijnvoorraad van de UB is opgeslagen in het IWO-depot in Amsterdam Zuidoost. Op het BG- terrein wordt beperkte ruimte opgenomen ten behoeve van (tijdelijke) opslag van boeken en tijdschriften. Hiervoor wordt een ruimte van maximaal 300 m² gereserveerd. Hierbij dient rekening te worden gehouden met een hogere vloerbelasting.

Expeditie

In de expeditie worden binnengekomen en uitgaande post/bestelde boeken gesorteerd en zodanig in bundels verpakt dat ze goed kunnen worden gedistribueerd. De expeditie moet in verbinding staan met de *in pandige* laad-/losplaats en nabij de goederenlift en de tijdelijke opslag worden gesitueerd, waar alle binnenkomende of uitgaande stukken kunnen worden opgeslagen. De expeditie moet geschikt zijn om auto's met een hoogte van 2,8 en een breedte van 2,30 te kunnen stallen.

Zelfbedieningsuitleen

In de zelfbedieningsuitleen kunnen bezoekers zelf met behulp van uitleen- en inleverautomaten collectie items lenen en inleveren, zonder tussenkomst van een bibliotheekmedewerker. Als leners hulp nodig hebben bij de zelfbedieningsuitleen, staat altijd personeel klaar om de gebruiker van dienst te zijn. In de directe nabijheid van de zelfbedieningsuitleen worden de boetemachine en het oplaadpunt voor de collegekaart geplaatst.

In de nabijheid van de zelfbedieningsuitleen komen staande raadpleegplekken voor een korte raadpleegactie of om snel iets uit de collectie te reserveren. Mogelijk worden er op meerdere punten in het gebouw lendomaten geplaatst (voor inleveren en uitleen).

De zelfbedieningsuitleen bestaat uit een backoffice, een lendomaat, een inlevermachine en een boetemachine. Daarnaast zijn in de ruimte ca. 850 vulboxen nodig.

3.2 Studiecentrum

De ruimten in wetenschappelijke bibliotheken transformeren steeds meer naar 'library learning spaces' waar studenten bij elkaar komen om te studeren, elkaar (informeel) te ontmoeten, samen te werken, ideeën en kennis te delen. Dit vereist veel verschillende soorten studieplekken, meer gedifferentieerde groepsworkplekken voor samenwerken en voor master en post-graduate studenten een aparte rustige studieomgeving.

De Bibliotheek voorziet in een grote diversiteit aan studieplaatsen om de leerbehoefte van studenten optimaal te kunnen ondersteunen. Studenten kiezen hun studieplaats op basis van hun geschatte verblijftijd, de taken die zij willen gaan uitvoeren en gemoedstoestand (Priestner, Marshall, 2016, p.14). Op basis hiervan onderscheidt de Bibliotheek drie verschillende zones:

Hoge intensiteit studeren

Deze manier van studeren wordt gekenmerkt door een hoge mate van individuele zelfstudie en een lange verblijfsduur op de studieplaats.

Midden intensiteit studeren

Deze manier van studeren wordt gekenmerkt door een afwisseling van individuele en samenwerktaken en een middellange verblijfsduur op de studieplaats.

Lage intensiteit studeren

Deze manier van studeren wordt gekenmerkt door een hoge mate van samenwerken en een korte verblijfsduur op de studieplaats, bijvoorbeeld tussen twee colleges in, of tijdens een werkcollege, wanneer men samen aan een opdracht werkt.

Op basis van de mogelijkheden van het gebouw en de verschillende intensiteiten van studeren worden een aantal typen studieplekken ingepast.

De (groeps)studieplekken moeten goed geoutilleerd zijn en beschikken over state-of-the-art technische voorzieningen. Het huisvestingsbeleid van de UvA gaat uit van de beschikbaarheid van één studieplaats per tien ingeschreven studenten. Nagenoeg alle studieplaatsen die, op basis van het studentenaantal voor FGw nodig zijn, worden in de nieuwe UB Binnenstad gerealiseerd. Het gaat om circa 800 studieplaatsen voor FGw en circa 150 studieplaatsen voor overige UvA-studenten en externe bezoekers. Een aantal van deze studieplaatsen kan ook worden gerealiseerd door dubbelgebruik, dat wil zeggen dat werkgroep ruimtes buiten de lesroostering beschikbaar gesteld worden als studieplekken. De precieze aantallen voor de verschillende soorten zijn ook afhankelijk van de mogelijkheden van de gebouwen en de inventiviteit van de architect. De daadwerkelijke percentageverdeling kan pas bij het VO worden vastgesteld.

Gebleken is dat het hanteren van een vaste norm van 2,5 m² fno niet altijd dezelfde ruimtebeleving per studieplaats oplevert. De exacte grootte per studieplaats hangt af van de inpassing in het bestaande gebouw. Uitdaging is om kwalitatief goede studieplaatsen te realiseren waarbij gebruikers niet het gevoel hebben boven op elkaar te zitten. Kwaliteit staat voorop.

De ruimtebehoefte van de diverse soorten studieplaatsen zowel als van de open collectie opstelling is tamelijk onafhankelijk van de configuratie. Het is daardoor noodzakelijk dat waar mogelijk de toe te

passen scheidingswanden tussen ruimtes zo flexibel mogelijk zijn en bij voorkeur geen delen van technische installaties bevatten.

Ook dient het mogelijk te zijn een studiegebied met een andere atmosfeer te creëren voor specifieke doelgroepen. Voor de inrichting van de studieruimtes wordt verwezen naar het PvE studieplaatsen.

De onderwijs en studieruimtes zijn:

Aanpasbaar:	Zonder bouwkundige ingrepen kan een ruimte van functie veranderen
Veranderlijk:	Aanpassingen in functie en ruimte zijn tegen lage kosten mogelijk
Flexibel:	De inrichting is ruimtelijk en modulair, een nieuwe opstelling kan gemakkelijk worden gerealiseerd
Eigentijds:	De uitstraling en inrichting van de ruimtes en het design van meubilair sluiten aan bij de beleving van studenten
Comfortabel:	Een goede kwaliteit van klimaat en meubilair
Toegankelijk:	De ruimte is toegankelijk en de voorzieningen zijn bruikbaar voor mindervalide studenten
Blending:	De ruimtes hebben tools (middelen en meubilair) om (digitaal) leren en onderwijs te ondersteunen.
Functioneel:	Wi-Fi, presentatiemogelijkheden en stroom is van hoge kwaliteit en ruim aanwezig.

Studieplaatsen vormen een campusbrede voorziening. Het aantal benodigde studieplaatsen wordt per campus gecalculeerd en gerealiseerd. Op de Binnenstadcampus wordt daarnaast rekening gehouden met studenten van andere campussen en externe bezoekers die in de bibliotheek studeren (norm 1:7).

De studieplaatsen worden op een herkenbare en vindbare manier gerealiseerd. Dit betekent dat de studieplaatsen zoveel mogelijk geclusterd worden op één locatie. Voorbeelden hiervan zijn het Library Learning Center op de Roeterseilandcampus en de Universiteitsbibliotheek Singel. Voordelen hiervan zijn onder andere de ruime openingstijden die kunnen worden geboden en de ondersteuning door de medewerkers van de Bibliotheek.

Naast dat de studieplaatsen zoveel mogelijk geclusterd zijn, hebben ze een prominente plaats in het gebouw. Er worden zo min mogelijk geïsoleerde studieplaatsen in kleine, op zichzelf staande ruimtes gerealiseerd. Dit komt de efficiency, vindbaarheid, waardering door studenten en de herkenbaarheid ten goede.

In het PvE studieplaatsen 1.5. is uitgewerkt aan welke eisen de studieplaatsen moeten voldoen.

3.3 Ontmoetingscentrum

De openbare ruimten hebben lange openingstijden (mogelijk in de toekomst 24/7), zodat studenten en medewerkers ook 's avonds de mogelijkheid hebben om te studeren en gebruik te maken van de kantine, de onderwijs/studie- en vergaderruimtes- en de print- en reprofaciliteiten. De bibliotheek moet een uitnodigende plek zijn waar men elkaar formeel en informeel kan ontmoeten uiteraard in de context dat de bibliotheek een 'beacon of learning' is, een veilige en uitdagende plek om te werken en te leren voor studenten, een plaats waar de campus trots op is, waar inspiratie wordt opgedaan en waar studenten met hun peers kunnen focussen op hun werk, kunnen reflecteren in de verschillende zones die de diverse werkvormen ondersteunen. De bibliotheek is een academische en sociale plaats (vaardighedenontwikkeling) maar ook een 'gathering' plaats, dus waar grote aantallen elkaar ontmoeten en waar diensten worden georganiseerd. En een plaats waar ideeën en informatie worden gedeeld, een plaats waar studenten zich thuis voelen.

Typen ruimten:

- Centrale hal
  - Informatiepunt/Servicebalie
  - Raadpleegplekken
  - Printen/kaart opladen/ vending / lockers voor studenten
- Kantine/cateringmogelijkheid
- Openbare ruimte/congressen/seminars/discussie

Centrale hal

De centrale hal dient 'licht en luchtig' te zijn, het is de verkeersruimte, er dienen loungeplaatsen beschikbaar te zijn. Er kunnen ontvangsten, markten, introducties en kick-off-bijeenkomsten georganiseerd worden. Dit vraagt een uitgekende uitrol van elektra. Er is een directe verbinding met het primair proces van de universiteit omdat producten (publicaties) van medewerkers worden getoond, het volgen van onderzoek is mogelijk via bijvoorbeeld een videoscherm.

Trefwoorden: zitjes, groen, ruimtelijk, rust, privacy, koffie, overleg, ontmoeten, stopcontact

Dit is de plek waar gebruikers het gebouw binnenkomen. Bij uitstek de plek om actualiteiten te laten zien:

- Gedrukte aanwinsten
- Laatste afleveringen van lopende gedrukte tijdschriften/kranten
- Nieuwe publicaties van medewerkers
- Monitor met nieuws, aankondigingen & presentatie van nieuwe digitale aanwinsten,
- Filmpjes over de mogelijkheden/diensten van de bibliotheek, over onderzoek/onderwijs bij GW.
- Pop-up tentoonstellingen

De bezoeker komt zowel rechtstreeks van buiten, binnen in een grote hal. Deze hal bevat een aantal aantrekkelijke onderdelen welke de bezoeker uitnodigen, zoals de algemene servicebalie van waaruit service en ondersteuning wordt geboden (uitleen- en informatiefunctie, receptie, inschrijven en IT-support), computerplekken om collecties te raadplegen die op te vragen zijn uit de UB catalogus, een duidelijke entree tot de zelfbedieningsuitleen, maar ook loungeplekken en de kantine. Alle bibliotheekonderdelen moeten toegankelijk zijn vanuit dit centrale punt.

In deze entreeruimte kunnen ook kleine tentoonstellingen op velerlei gebieden gehouden worden. Een duidelijke bewegwijzering stelt de gebruiker in staat zijn of haar weg te vinden.

Achter of in de directe nabijheid van de servicebalie in de openbare ruimte is een backoffice opgenomen. In de nabijheid van de ingang en servicebalie dient ook de beveiligingsbeambte zijn uitvalsbasis te hebben. De invulling van de uitvalsbasis van de beveiligingsbeambte moet in overleg met FS en UvA veiligheidscoördinator ingevuld worden.

Informatiepunt/servicebalie

Het informatiepunt/servicebalie is centraal gepositioneerd in de centrale hal en verwelkomt de klant. Dit hoeft geen balie te zijn in de ouderwetse zin van het woord. De Bibliotheek geeft de voorkeur aan een flexibele sta-balie, die eventueel in de ruimte te verplaatsen is. Een groot deel van de service die verleend wordt, is ondersteuning bij het gebruik van apparatuur of materiaal elders in het gebouw. Medewerkers zullen dus vaak meelopen met de klant. De verwachting is dat er vanaf 2018 minder met apparatuur achter de balie gewerkt wordt. Opbergruimte is maar beperkt nodig.

Raadpleegplekken

In de nabijheid van het informatiepunt en zelfbedieningsuitleen komen staande raadpleegplekken met PC voor een korte raadpleegactie of om snel iets uit de collectie te reserveren dan wel te printen.

Kantine

Uitgangspunt voor de UB-kantine is een beperkte voorziening voor uitgifte van warme, koude dranken en snacks. Voor de UB-kantine dienen de volgende voorzieningen te worden opgenomen:

- koud- en warmwatervoorzieningen;
- afvoersysteem voor water;
- afzuigrooster;
- energie-aansluitpunten ten behoeve van automaten.

De kantine moet geschikt zijn voor (informeel) studeren en dus voorzien zijn van voldoende stopcontacten. De kantine is een aantrekkelijke horecavoorziening die kan concurreren met horeca uit de buurt.

Openbare ruimte/congressen/discussie

De bibliotheek kan als een bijenkorf of een hub worden gevisualiseerd. Vele duizenden bezoekers worden per week verwelkomd en ‘opgenomen’ door het gebouw. Het is de bedoeling dat de openbare ruimte rond de bibliotheek de functie van de bibliotheek versterkt. De openbare ruimte dient uitnodigend te zijn, zij is een voorportaal van de bibliotheek met mogelijkheden voor verblijf/ontmoeten/ontspannen.

In het universiteitskwartier zullen ook congressen, symposia en diverse bijeenkomsten worden georganiseerd. De studie-, vergader- en onderwijsruimten in de bibliotheek zullen geschikt zijn voor bijeenkomsten, kleine symposia of een rol kunnen spelen bij grote evenementen.

3.4 Onderwijslocatie

Ontwikkelingen in het wetenschappelijk onderwijs en in het studiegedrag leiden in combinatie met technische innovaties tot de wens om onderwijszalen in de bibliotheek te realiseren.

De integratie in het bibliotheekgebouw van meerdere onderwijsruimtes, die de samenwerking tussen bibliotheek, faculteit, onderwijsgevend en studenten faciliteren, maken het gebouw en het gebruik veelzijdig en aantrekkelijk en dragen bij tot een goed gebruik ook in avonden en weekenden. Een grote variëteit in onderwijsruimtes geeft de mogelijkheid voor dubbelgebruik, enerzijds worden de

ruimtes ingeroosterd voor bovengenoemde onderwijsactiviteiten en anderzijds kunnen zij in piekperiodes beschikbaar gesteld worden als extra studieplaatsen.

Type ruimten

- College-/multifunctionele zaal
- Werkgroepruimten
- Instructiezaal voor academische vaardigheden
- Onderwijs/media/ lab-zaal
- Onderwijs/vergaderruimte

College-/multifunctionele zaal (BOL)

Deze zaal moet gebruikt kunnen worden voor diverse vormen van onderwijs, seminars, presentaties en het tonen van films en moet dus te verduisteren zijn. Eisen waaraan de inrichting moet voldoen worden in opdracht van en in overleg met BOL vastgesteld. In verband met gebruik voor seminars en congressen dient in de nabijheid van deze zaal een kleine pantry te worden opgenomen, of in de buurt gelegen te zijn.

Werkgroepruimten (BOL)

Een werkgroepruimte is een ruimte waarin aan groepen studenten in verschillende vormen onderwijs wordt gegeven. Uitgangspunt is dat werkgroepruimten geschikt zijn voor 30 personen, met een ondergrens van minimaal 25 personen. Deze ruimtes kunnen buiten de roostering gebruikt worden om het aantal studieplaatsen tijdelijk uit te breiden. Eisen waaraan de inrichting moet voldoen worden in opdracht van en in overleg met BOL vastgesteld. Er zijn 3 werkgroepruimtes in de bibliotheek gesitueerd.

Instructiezaal voor academische vaardigheden

Dit zijn onderwijsruimtes om medewerkers up-to-date te houden op het gebied van de ontwikkelingen in bibliotheek/IT/media en voor het geven van workshops aan studenten voor de ontwikkeling van academische vaardigheden, het leren van vaardigheden in het gebruik van de collectie en het bijbrengen van vaardigheden om digitale ontwikkelingen in te kunnen zetten in onderzoek. Buiten roostering zijn de zalen beschikbaar als studieplek. Uitgangspunt is dat de instructiezalen geschikt zijn voor 25 personen. Eisen waaraan de inrichting moet voldoen worden in overleg met UB vastgesteld. Er zijn 2 instructiezalen in de bibliotheek gesitueerd.

Onderwijs /media /lab-zaal

In de onderwijs/media/lab-zaal kan met specifieke informatiedragers en met eventueel ‘bijzondere’ apparatuur worden gewerkt ten behoeve van training en of onderwijs. De zaal kan een periode ten behoeve van een specifieke functie of toepassing worden ingericht bijvoorbeeld als onderwijs-bronnenkamer. De zaal zal een lab-functie krijgen ten behoeve van het uitproberen en/of leren omgaan met nieuwe toepassingen (apparatuur of media). In deze zaal worden docenten en studenten uitgedaagd maar ook gefaciliteerd om gebruik te maken van maatwerkdiensten van de bibliotheek in combinatie met een specifieke zaalinrichting.

Onderwijs/vergaderruimten (BOL)

De vergaderruimtes worden voor iets grotere interne vergaderingen gebruikt, maar deze kunnen ook worden gereserveerd door studenten en medewerkers van de faculteiten. Bij voorkeur moet er een mogelijkheid bestaan om van de twee vergaderzalen één grote zaal te maken. Deze zalen kunnen in de toekomst wellicht ook worden gebruikt voor het geven van (commerciële) externe cursussen. Deze

zalen dienen qua uitstraling een hogere standaard te hebben dan sober en doelmatig en zullen ook technisch voldoende uitgerust moeten worden zodat deze multifunctioneel inzetbaar zijn. Deze ruimtes zullen geheel verduisterd moeten kunnen worden. Uitgangspunt is dat de vergaderruimten geschikt zijn voor 30 personen. Eisen waaraan de inrichting moet voldoen worden in opdracht van en in overleg met BOL vastgesteld.

3.5 Kantoor/Werkplek

Personeelsomvang

Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat er maximaal 80 werkplekken in het gebouw nodig zullen zijn voor medewerkers. Het kantoorareaal moet groei en krimp kunnen opvangen. Dit betekent dat de kantoorvloer geschikt moet zijn om tussen de 70 en 120 individuele medewerkers een werkplek te bieden, terwijl het aantal werkplekken niet groeit of krimpt. Dit wordt mogelijk gemaakt door een deel van de werkplekken flexibel te gebruiken.

Typen ruimten

- Kantoren staf
- Overleg/spreekruimtes
- Kluisjes/flexwerkvoorzieningen
- Personeelsruimte

Kantoren staf

De uitgangspunten voor het werkplekconcept zijn als volgt:

1. We werken zo veel mogelijk digitaal en ondersteunen dit optimaal
2. We netwerken en werken samen (zowel binnen als over afdelingsgrenzen)
3. We stimuleren ontmoeting tussen en binnen afdelingen
4. We streven naar een open werkcultuur
5. We benutten onze werkplekken maximaal. Waar en wanneer mogelijk, stellen we onze werkplekken beschikbaar aan UvA- en HvA-medewerkers en studenten.
6. Kennis delen wordt optimaal ondersteund en aangemoedigd

De werkvloer stimuleert tot ontmoeten, bewegen en netwerken. Een (deels) gedeelde werkvloer met de faculteit is hierbij niet ondenkbaar.

Voor de berekening van de ruimtebehoefte is uitgegaan van 10 m² fno per werkplek. Een werkplek is minimaal 7 m² fno. Daarnaast wordt de overige ruimte ingezet voor verschillende soorten overlegplekken waar alle medewerkers gebruik van kunnen maken, concentratieruimte, informele (overleg)plekken, grotere of extra werkplekken en de mogelijkheid om te telefoneren zodat de medewerkers elkaar niet storen. Het secretariaat wordt op een vaste, herkenbare locatie in het gebouw gesitueerd. Bij werkplekken in kleine werkkamers komen geen eigen overlegplekken. Gezien de aard van de werkzaamheden van medewerkers als informatiespecialisten, interbibliothecair leenverkeer, backoffice werkzaamheden van baliemedewerkers en acquisitie en metadata dient rekening gehouden te worden met meer opslagruimte voor collectie/boeken in bewerking dan gebruikelijk is per kantoorwerkplek. Vanzelfsprekend zijn de flexibele werkplekken optimaal uitgerust met elektra, vast- en draadloos datanetwerk. Bij elke werkplek is beperkte ruimte voor persoonlijk archief. Op aanvaardbare loopafstand wordt voorzien in printerfaciliteiten.

In de direct nabijheid van de collectie moeten werkplekken beschikbaar zijn voor informatiespecialisten. Er worden aparte ruimtes ingericht voor geconcentreerd werken en telefoneren.

Overleg/spreekruimtes

Uit analyse is gebleken dat er behoefte is aan minimaal 4 ruimtes voor ad hoc en ingepland overleg tussen 2-4 personen. Daarnaast is behoefte aan 1 vergaderruimte voor 8 personen en een ontmoetingsruimte. De kleine overlegruimtes zullen verspreid over de verdiepingen worden gesitueerd, zodat er altijd een overlegruimte in de directe nabijheid van de werkvloer is. De overlegruimtes worden in ieder geval uitgerust met een lcd-scherm.

Incidenteel is er vergaderruimte nodig voor grotere groepen. In dat geval moet er gebruik gemaakt worden van onderwijszalen of andere (representatieve) ruimtes op het universiteitskwartier.

Overlegruimtes zijn uitgerust met AV-middelen en nodigen uit tot moderne manieren van vergaderen.

Flexwerkvoorzieningen

De medewerkers van de bibliotheek moeten in staat gesteld worden hun eigendommen in kluisjes op te bergen. Daartoe wordt ruimte voor 80 kluisjes gereserveerd in de directe nabijheid van de werkplekken. Bergruimte en persoonlijk archief wordt zoveel mogelijk beperkt en waar mogelijk op centrale plekken gesitueerd.

Personeels-/koffiekamer

De personeelskamer is bedoeld om informele ontmoetingen te faciliteren tussen medewerkers onderling. In de personeelskamer is een pantry aanwezig met aanrechtmeubel en aansluitingen voor koffieautomaat, koelkast, magnetron en afwasmachine. De ruimte is uitnodigend en sfeervol. De personeelskamer is gelegen op een centrale plek in het gebouw en is ca. 30 tot 40 m² fno groot. In de personeelskamer zijn de postvakken voor de staf gesitueerd. De personeelskamer wordt gekenmerkt als 'privé', hetgeen betekent dat de ruimte alleen voor personeel bestemd is en niet voor studenten. De personeelskamer is een extra wens en niet genormeerd. Het benodigd aantal m² fno wordt in mindering gebracht op de ruimtebehoefte kantoren.

4. Ruimtelijke relaties en dubbelgebruik

De bibliotheek is met haar voorzieningen, ruimten, openingstijden van minimaal 363 dagen per jaar een 'integrale' voorziening. Dit wordt versterkt door een aantal ruimtelijke relaties. De ruimtelijke relaties onderling zijn in bijlage 1. weergegeven.